

EL VILANOVI

PERIÒDIC D'INTERESSOS LOCALS

Vilanova i Geltrú, 19 de Gener de 1923

PREUS
Un mes. . . . . 75 cèntims.
Número solt. . . . . 25 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Santa Madrona, 21

Dels treballs publicats en son respon-
sables els seus autors.
No es retornen els originals.

TRES ARQUITECTES

DONATO BRAMANTE

1444 - 1514

4

De tots els arquitectes moderns Bramante és el més universalment conegut. I, no obstant, es pot dir que no'ns ha deixat ni una sola obra que sigui per complet representativa del seu talent enorme. Tots els seus treballs de Milà que representen la primera època de son art no li donarien una glòria superior a la glòria del «Cronaca» dins l'art toscà o a la de l'Amadeo dins l'art de Lombardia. Son estil tan carregat de guarnicions, sols després d'un detingut estudi, pot fer-nos pensar en l'arquitecte de «Sant Pere» que solament en part pogué realitzar els seus projectes magnífics. Per a conèixer clarament el geni de Bramante hom té d'esforçar la imaginació, i tal volta puguin donar també una llum més clara el gran nombre de dibuixos que d'ell es guarden a la Galeria dels «Uffizi». Però fins no fixant-nos en res més que en les parts que va enllestir de les seves portentoses creacions truncades i en ses obres romanes que amb tot i estar finides no permeten manifestar tot el seu geni i quina sensació de cosa plena i perfecta, de creació on res no hi manca ni res no hi sobra, d'impuls imperial, de facilitats vençudes, no sentim al davant d'elles!

JOSEP-F. RAFOLS.

D'un llibre de Jean Cocteau^(*)

- L'art és la ciència feta carn.
- Una obra d'art deu satisfer totes les musses — el que jo en dic: Prova per 9.
- El rossinyol *canta malament*.

- CAL ÉSSER UN HOME VIVENT I UN ARTISTA PÒSTUM.
- Un artista que recula no traeix pas. Ell *es* traeix.
- PRIMER CAL ASSEURE'S. HOM PENSA DESPRÉS.
- Aquest ocellaire i aquest espantao-cells és un director d'orquestra.
- Beethoven és fastidiós quan de-

senrotlla. No pas Bach: perquè Beethoven desenrotlla la forma i Bach l'idea.

Beethoven diu: «En aquest porta-plomes hi ha una ploma nova — hi ha una ploma nova en aquest porta-plomes — nova és la ploma d'aquest porta-plomes» o també «Marquesa, vostres bells ulls...»

Bach diu: «En aquest porta-plomes hi ha una ploma nova per a que la mulli de tinta i escrigui, etc...» o bé «Marquesa, vostres bells ulls me fan morir d'amor i aquest amor, etcètera...»

Veu's aquí tota la diferència.

- En música la línia és la melodia. El retorn al dibuix portarà necessàriament un retorn a la melodia.
- Hi ha en art un *útil* i un *inútil*. El que no sap veure la major part del públic mirant l'art com una distracció.
- Un amic em diu que venint de Nova-York les cases de París es poden agafar amb la mà. Vostre París, afegeix l'amic, és bell perquè és construït a *mida d'home*.
La nostra música deu ésser construïda a *mida d'home*.
- El públic interroga. Cal respondre amb obres i no pas amb manifestos.
- Defensar Wagner perquè Saint-Saëns l'ataca és massa simple. Cal

(*) (LE COQ ET L'ARLEQUIN. Notes autour de la musique. — Editions de La Sirene. Paris.)

cridar «A baix Wagner!» amb Saint-Saëns. Ço és la veritable bravura.

■ El que excita la rialla del públic no és pas fatalment ni bell ni nou, però el que és bell i nou excita fatalment la rialla del públic.

■ *Plaure i valer.* — Si un artista cedeix a les proposicions de pau del públic, està vençut.

■ «Perqué ho feu aixís?» demana el públic. «Perquè vosaltres no ho fariu aixís», diu el que crea.

■ Una frase del públic: «No veig pas el que això representa.»

■ El públic vol comprendre abans que tot i sentir després.

E.-C. R. — trad.

CONFERÈNCIA DEL DOCTOR N'ENRIC CALVET

Tingué lloc el dijous proppassat l'anunciada conferència del doctor N'Enric Calvet sobre *L'home primitiu: la seva aparició sobre la terra i evolució.*

El *reporter* té un ver interès en fer constar per a major intel·ligència dels llegidors, que divideix la seva tasca en dues parts: la primera serà per a ressenyar d'una manera abreujada, però lo més completa possible, en quan a lo fonamental, la doctrina exposada per l'il·lustrat Dr. Calvet en la seva conferència de divulgació científica, sens que res de lo exposat vuldir ni que's pugui admetre, ni que ho admet el *reporter*; en la segona part donarem la nostra opinió sobre el tema resenrotllat, i sobre la manera de desenrotllar-lo i tindrem també una cura especial de mirar ambdues coses, amb la major imparcialitat; lo més desapassionadament possible.

La conferència començà amb gran puntualitat, i que havia despertat un gran interès, ho prova el nombre crescutíssim de persones que omplénaven quasi bé l'ampoli pati, grades i llotges de l'espaiós Teatre Apolo; lo que diu molt en favor de Vilanova, ja que

prova que són en gran nombre els que s'interessaven per a adquirir la major il·lustració possible.

Començà el conferenciant fent dues observacions: la primera en sentit de queixa, per que diu, hi ha hagut qui ha aconsellat i fet atmòsfera per a que no assistissin a la conferència, com si aquesta hagués de tenir un caire sectari o anti-religiós. Protesta d'aquesta maliciosa interpretació i diu que ell es limitarà a exposar les teories que actualment existeixen sobre el tema de la conferència, abstenint-se, però en absolut, de manifestar la seva opinió personal, perquè—diu—en fer això m'exposaria a dir avui una cosa i demà tenint altres motius i fonaments, a dir-ne un altre. Segonament diu que la conferència és destinada a reproduir, mitjançant les proves que les investigacions ens suministren, l'història de la aparició de l'home sobre la terra.

La qüestió a tractar és sumament delicada per quan s'hi barreja ja la qüestió religiosa i per tan, ell es limitarà, com abans ha dit, a exposar les *teories* que hi ha sobre aquest punt, afirmant que la ciència sola, entenent per ciència la *experimental* que en aquest afer intervé o sia la Geologia principalment més pot resoldre el problema plantejat.

TEORIES

SOBRE L'ORIGEN DE L'HOMME

Entrant de plé en el cos de la conferència, exposa les dues principals *teories* que's disputen la possessió de la veritat. La *teoria creacionista* i la *evolucionista*, o millor dit *materialista*. La creacionista, apoiant-se en la revelació, afirma que el primer home fou creat per un Sér Suprem, per Déu, i que a conseqüència del primer pecat de Adam i Eva, pecat que és trasmés a tots els seus descendents, l'home degenerà en el seu estat, fou sotmés a les enfermetats i a guanyar-se el pa amb la suor del front, i quedà subjecte a la mort.

En aquesta teoria tots els sérs que hi ha creats al món ho han sigut directament per l'acció directa i omnipotent de Déu.

La teoria evolucionista proposada per Darwin explica o vol explicar la aparició de l'home sobre la terra en la forma següent: hi hagué al principi de la formació de la terra un ésser vivent, molt rudimentari, és cert, però que anà perfeccionant-se per successives reproduccions, i en virtut de la llei de la selecció en restaren els més forts i que millor podien sostenir la lluita amb el medi ambient, originant-se cada volta, i en l'espai de milers d'anys, individus cada vegada més perfeccionats, fins arribar a l'home actual.

Entre aquestes dues teories n'existeix un'altra que treient la part materialista de la teoria darwinista, concilia al menys, baix el punt de vista dogmàtic, les dues teories.

Diu aixís aquesta teoria intermitja: Déu creà al principi el món inanimat, i creà també la matèria viva, o rudimentària i elemental, al principi (vida cel·lular) dotant-la emperò, amb la seva omnipotència de la facultat de perfeccionar-se successivament fins arribar a l'home actual. (No és precisament aquesta teoria exposada la intermitja; el conferenciant s'oblidà, involuntàriament creiem, d'afegir que aquesta teoria intermitja admetent el poder d'evolucionar donada als sérs vivents per Déu, admet també que en arribar al pas de l'animal irracional anterior a l'home, Déu infongué a l'home l'ànima racional que'l distingeix i el fa superior en un tot als altres sérs vivents.)

A la clara intel·ligència del conferenciant no se li escapà, però, la infonamentada que resulta la teoria evolucionista, tota vegada que deixà sens resoldre el problema capital de l'origen del món i del primer sér vivent.

En paragrafs de bona inspiració

pregunta: ¿és possible que aquest món format de milers i milions de estels, quiscun dels quals són moltes i moltes vegades superiors al nostre Sol, centre de nostre sistema i que es regeix per unes lleis mecàniques sapientíssimes, s'hagi pogut fer sol? La honradesa del pensar, i la sinceritat que deu als oients,— diu—li obliga a rebutjar com a il·lògica l'admissió de l'existència del món sense una causa superior, suprema i omnipotent que l'hagi creat. Aquest sér suprem, origen de tot lo que al món existeix, és Déu.

Exposa després les doctrines de les dues teories enemigues per a explicar l'origen de la vida, problema tan capital com el de l'origen del món a que, res pot donar origen a un sér superior a sí mateix, i per lo tant lo que no és vivent no pot donar origen a un sér vivent.

La teoria darwinista suposa que va aparèixer la vida del món, sens explicar còm; la creacionista afirma que fou creada per l'Autor de totes les coses.

EL PROBLEMA DE LA TEORIA EVOLUCIONISTA I EL DE LA GEOLOGIA

És cert que l'origen de l'home sobre la terra data de molts milers d'anys: però ¿en quina època de les geològiques feu la aparició sobre la terra? ¿En la terciària com volen els darwinistes? ¿a la quaternària com pretenen els geòlegs imparials?

Una cosa certa hi ha i és que no existeix ni una sola prova veritable de l'existència de l'home, en la era terciària, i sí en canvi moltes i ben certes en la era quaternària ja des dels principis del període glacial, que no ens entretindrem a explicar per ésser ja molt coneguda, sols ne direm que probablement degut a un canvi de la posició de l'eix de la Terra, fins aleshores perpendicular al pla de l'eclíptica, i passant a formar amb la vertical al pla de la eclíptica un angle de 23° 27," hi hagué un gran desequi-

libri en les temperatures de la terra i gran part d'aquesta sofrí un refredament que la cobrí de gel per espai de milers d'anys, canviant per complert les condicions de vida de les regions subjectes al canvi de temperatura.

EVOLUCIÓ DE L'HOMME

Un cop l'home existí a la terra començà a exercitar les seves facultats intel·lectuals i físiques per tal d'aconseguir tot ço que li era necessari per al seu vestir i sosteniment. Presenta distints exemplars d'utensilis primitius de pedra, sense polir primer i de pedra polida. També presenta nombroses reproduccions de manifestacions artístiques, rudimentàries les unes i de un grau d'adelantament artístic les altres, reproduïdes de les coves de Altamira.

Bastons foradats magdalenians. La Venus de Willendorf (Austria). Una estatueta de cavall treballada en Enori, (cova de les Espelungues, Lourdes). Les pintures dels Bisous de Pindal i Altamira. El mamut, gravat de Font de Gaume. Els grups d'animals pintats de la Roca dels Moros, de Cogul, esplèndida manifestació de l'art rupestre i altres interesantíssimes reproduccions de escenes guerreres i de caça trobades a les coves primitives.

FETS EN QUE S'APOIA LA TEORIA DE L'EVOLUCIÓ

Que certs cranis trovats, no tenen la conformació dels d'avui, ni la capacitat craneal, ni la forma de l'occipital és exacte a la dels cranis actuals. A n'aquestes raons, admetent l'orador l'exactitud d'aquestes observacions, si bé reconeix que les diferències són *accidentals*, diu que pot respondre's que són cranis de races degenerades i per lo tant que estan fora de la llei general, com a excepcions que són. Entre aquests cranis hi ha els de la raça de Neanderthal, trobats a Gibraltar (i Banyoles).

Cita també el «Pithecanthropus

erectus de Dubois» trobat a Java pel metge militar holandés Eugeni Dubois, sense analitzar emperò el seu valor científic. Reconeix que la teoria evolucionista té l'enorme desgràcia de no haver trobat fins avui ni un sol tipus de transició a pesar de que aquests tipus deurién ésser nombrosíssims, molt més encara que els definitius i naturalment que aquest fet per sí sol basta per a restar-li quasi tota la confiança.

ACABAMENT

Acaba finalment la conferència manifestant que jamai la ciència i la Religió poden ésser enemigues tota vegada que ambdues segueixen la veritat; en paraules millor intencionades que ajustades al seu pensament, i rectitud d'intenció que cal reconèixer, afirma pla bé l'existència de l'ànima immortal en l'home lo que constitueix un altre obstacle grandios a les afirmacions de la teoria darwinista, i dona per últim a tots les més expressives mercés per l'atenció que li han prestat, i anunciant a l'ensem una pròxima conferència sobre telegrafia i telefonia sense fils.

En un altre nombre parlarem dels afers tractats en la conferència i donarem la nostra opinió; per a a no fer-nos excessivament pesats acabem aquí nostra tasca de reporters fent, emperò, constar que és falsa de tota falsetat la notícia que a nostres oïdes ha arribat d'haver el senyor Calvet afirmat que l'home procedia d'animals inferiors, molt al contrari, feu sempre lo possible per a no donar la seva opinió personal si bé no ho logrà i per cert que ens alegrem de que aixís fos, tota vegada que no va pas poguer amagar als auditors que trobava molts punts falsos i arguments buids en la teoria evolucionista.

PRECAMBRIC.

ELS AMICS DEL MUSEU (*)

De l'improbe treball que des d'uns sis anys ençà vé realitzant amb amor i constància exemplars al Museu-Balaguer el conegut arqueòleg senyor Amador Romaní, sols es tenen coneixença els seus amors més íntims i qualque visitant que, recordant la barroera presentació de molts petits objectes de vitrina, ara en remarca la pulcra i precisa ordenació. Als respectables conservadors del Museu no se'ls hi podia demanar una total i perfecta classificació. Altres seccions demanaven amb més urgència el seu treball, i no hi ha temps material per a que un home sol dongui l'abast si tenim en compte la varietat de les col·leccions que formen el nostre Museu.

El treball meticulós i constant del senyor Romaní és d'aquells que *no's veuen*, però molt necessaris i de gran importància per un Museu. Ha ordenat l'embrollada secció numismàtica, ha classificat una pila d'objectes prehistòrics, ha expolsat pergamins seculars, ha regirat muntanyes de paperam on hi ha trobat notes de gran interès local, ha rentat belles imatges populars i col·leccionat un gran nombre de gravats agrupant-los expertament segons llur procediment, escola i antigor, i moltes i moltes coses més que estaven esperant un home com el senyor Romaní que, a més de tenir els extensíssims coneixements que calen, estés disposat a matar-hi hores i més hores per a realitzar-ho amb tots els ets i uts.

El senyor Romaní, neteja, restaura, calca, copia d'una manera sorprenent perquè coneix aquells secrets de rebotiga, aquella màgica alquímia d'*antiquarista*, els formularis de bruixot que fa que'l que surti de les seves mans sembli fet per l'art de l'encantament.

* * *

(*) En aquesta secció es donarà compte de les adquisicions més importants de la Biblioteca Museu Balaguer.

Un amic del senyor Romaní i nostre, el doctor Puig i Font s'ha emprés també una feina molt notable que encara que no demani una activitat com la de l'esmentat arqueòleg—que és un treball dels que en diem de frare—serà una gran millora, ja que a hores d'ara ja's poden veure els resultats. Amb un coneixement que ja el cognom de Font avalora, va col·leccionant les típiques rajoles ornamentals del segle passat que, no perquè siguin adotzenades estan mancades de gràcia i valor artístic. Amb quatre rajoles composa uns quadrats, i així pot apreciar-se a més de la gràcia de cadascuna, la feliç harmonia del conjunt. Aquestes rajoles són les que van desapareixent per la idea estúpida de que fa pobre tenir-les enganxades a casa i que's canvien per aquestes de darrera hora que són la darrera paraula del mal gust el més de les vegades. Són les anomenades *veles* que enriqüen amb llur senzillesa, són les que enquadraven les imatges de Sants i aquestes de discretíssima coloraina que encara veiem en alguns graons, en algun pati i amb prou feines en algun sòcol d'interior. El doctor Josep O. Puig hi té una marcada afició per aquestes rajoles i n'aprecia la justesa de l'estilització i la gràcia dels tons. Més de quatre vegades l'hem vist mirant les *veles* d'un sota balcó o aquestes mig escarbotades de les boques de les canals arran d'acera.

Els senyors propietaris que reformen la casa i els contractistes d'obres, convindria que recordessin que al Museu-Balaguer s'està fent una col·lecció de les rajoles que molt sovint com a *desferres* van a parar al munt de runes.

No's necessiten grans despeses per a enriquir la iniciada col·lecció; n'hi ha prou amb la bona voluntat dels ciutadans.

* * *

Molt aviat portaran una important col·lecció de ferros artístics, antics i moderns, que D. Eduard

Toda regalarà a la Biblioteca-Museu Balaguer, palesant una volta més la seva predilecció per tan important institució cultural, de quin benefactor en té immillorables records.

* * *

La col·lecció de medalles vilanovines del Museu-Balaguer ha sigut recentment augmentada amb un exemplar curiós: una medalla de plata amb les que Vilanova testimonià el seu agraïment envers les autoritats, metges i apotecaris que compliren llur deure durant el còlera del 1854.

El pintor Alexandre de Cabanyes

Un dels trets característics de la pintura d'aquest artista tan generosament dotat, i a estones tan indiferent amb les seves singulars aptituds, és la barreja curiosíssima del pòsit romàntic del seu temperament i la lliçó apresada de l'impressionisme.

Però, precisament d'aquesta barreja, que significa una viva lluita espiritual, neix l'irresistible poder de simpatia que tenen totes les seves obres. I és que l'artista ens mostra amb ingenuïtat aquest combat interior del qual potser ell mateix no n'heu ben bé esment.

En general no és pas l'aspecte purament pictòric de la naturalesa el que l'estimula, sinó el dramatisme dels elements i de les coses. Davant de la naturalesa en commoció, s'extremeix l'arrel romàntic de l'artista i el pintor educat en la fòrmula sensual de l'impressionisme, lluita bravament per a encabir l'inspiració d'origen literari dintre d'una fòrmula netament colorística.

I En Cabanyes emprèn aquesta magna reducció amb ingenu entusiasme com si fos la cosa més natural del món i s'encara amb el natural, amb absoluta bona fe, disposat a pendre-ho tot i a donar-ho tot, amb l'imaginació ocupada per la significació dramàtica, humana de

l'espectacle que l'inspira. Però justament aquesta lluita interna tan curiosa no li deixa temps per pensar en artèries tècniques, ni recórrer a eufemismes ni a trucs ni receptes. La seva sinceritat és perfecta quan prova de fondre coses diverses, i molt sovint l'èxit l'acompanya en aquestes interessants provatures.

Així, se sent subjugat per l'aspecte poemàtic de les veles de «A ple sol» i ens en dóna una amplíssima simfonia de blancs i grisos transparents; l'excita l'aspecte tumultuari d'aquella «Varada de sol ponent» en la qui les barques entren en tropell al mar amb les veles com estandards de guerra, i ens en vol fer sentir la magnificència colorística; sent el patètic d'aquella «Llevantada» plena d'engoixosa agitació i ens dóna una nota d'un gris feixuc i dens plena de finíssims matisos, i així podríem anar assenyalant el curiós contrast que hi ha entre el mòbil literari inicial de la majoria de les seves obres i la desviació fatal que la seva sensibilitat de pintor ha fet experimentar el tema. «Ventada», «Després de la pluja», aquella visió romàntica de «Castellet» en la qual contrasten al cim de dos tossals el vell castell inflammat de sol ponent i la candorosa masia blanca, són tantes d'altres manifestacions d'aquesta curiosa situació espiritual d'En Cabanyes.

Les seves singulars condicions de pintor apareixen amb tot l'esplendor en els estudis ràpids i en les teles d'inspiració estrictament pictòrica com «Etzavares», «Trajo de Llevant», «Palmeres a la platja», «Hora roja» i d'altres en les quals el color és tot lirisme.

En les teles de les quatre estacions, s'observa com una mena d'apaigament com una teacció d'ordre contra l'habitual turbulència imaginativa d'En Cabanyes, turbulència que en certes ocasions li produeix una pertorbadora trepidació. Aquestes quatre teles, sinó són les més interessants de l'exposició, són

molt notables per l'equilibri amb que estan concebudes, per la tendresa del color i per la tècnica més reposada i segura que la de la majoria d'obres exposades. Això unit a l'inexhaurible entusiasme juvenil del pintor vilanoví, ens dóna la seguretat que finalment sabrà aprofitar el tresor de les seves aptituds i la finor de la seva sensibilitat per classificar-se en la nostra pintura en el lloc eminent que de llei natural li pertoca.

C. C.

De «La Publicitat».

Vilanova a fora

La «Pàgina Artística» (Núm. 571) de *La Veu de Catalunya* publica, acompanyat de la reproducció d'uns boixos, el següent comentari sobre l'art de nostre amic, el personal i elegant xifòrag, N'Enric C. Ricart.

«ELS BOIXOS DE N'ENRIC C. RICART.—L'art d'avui en dia ens apar congestionat d'al·lusions complexes i d'abstraccions desorbitades.

Tots els valors, totes les qualitats plàstiques, àdhuc en aquells que fan professió de naturalitat i de realisme, apareixen excessivament intel·lectualitzats.

Mai la matèria havia estat més algebàrica i mai la espontaneïtat havia estat més geomètrica i mai la ingenuïtat havia estat més calculada.

Mai sobretot en nom de l'esperit (del pseudo-esperit, diríem millor) havia estat tan descuidat l'ofici.

En un dels llibres de crítica d'Oscar Wilde—«Intencions», probablement—temps hà que hi llegírem, que hi meditàrem la següent frase: «cal elevar l'art a la dignitat del treball manual». Magnífic lema, lliçó admirable, oportunitatíssim consell. Es tracta d'un veritable programa. Majorment en els nostres dies sobreexcitats per les inquietuds estètiques cerebrals i domenyats,

gairebé exclusivament, per les especulacions d'artística abstracció.

Dintre els diversos ramals i subramals de les arts plàstiques, cap, potser, com l'art del gravador al boix, de més saborosament manual. La seva artesanía és perfecta. I, per tant,—tenint en compte la frase, suara esmentada de Wilde,—la seva elevació ben palesa.

A Catalunya, N'Enric C. Ricart s'és especialitzat i ha excel·lit en aquest art de noble artesà. D'una gran distinció i d'una gran popularitat alhora, els boixos solen ésser sintètics i detallístics en grau extraordinari. Totes les audàcies i suggestions del present hi són harmoniosament agombolades—heu's aquí la seva força definitiva—amb la qualitat més ortodoxa i tradicional.

Cal, però, escoltar ço que l'artista ens diu del seu art. Les seves paraules atorguen encara més crèdit i simpatia a les seves produccions. En faciliten la comprensió i fins i tot, diríem, la degustació.

Els cops de burf—exclama—tenen l'emoció de les pinzellades damunt la tela—(no havem pas d'asabentar-vos que N'Enric C. Ricart és també un pintor interessant)—i la sensació de tallar la fusta i la possibilitat d'un fracàs incorregible, sempre incorregible, donen una intensitat que aguanta aquesta emoció fins en els detalls més insignificants d'agradable sensació de tallar una fusta dura com el boix, fa estimar l'ofici.

Caldria reproduir tot allò que opina, en coneixement de causa i indiscutible especialista emoció, N'Enric C. Ricart referent a la perfecció eixorca dels acadèmics del boix i a l'híbrid amanerament dels vividors de l'arcaisme.

Si un gravat és ben tallat—ens diu—i té l'equilibri de les formes i de les valors, contindrà sempre una emoció, tant si representa una galera—avui arreconades—com un aeroplà o un auto potentíssims.

Exacte.

Antiguitat modernitat són només que mitjans.

Ço que interessa, abans que tot i per damunt de tot, és la puresa d'intenció, i la dignitat de l'ofici.

FUNDACIÓ «BERNAT-METGE». — Dintre pocs dies veurà la llum pública el primer volum de la Biblioteca de Clàssics Grecs i Llatins, sots l'advocació de l'humanista català el nom del qual encapçala aquestes ratlles.

En aquesta gloriosa avinentesa En Josep Maria Junoy donarà una conferència el dia 4 de Febrer, a la sala de sessions de la Diputació de Tarragona.

Essent com és Tarragona la capital de la Catalunya romana, trobem encertadíssim el resumir en aital lloc les idees de gran retorn al classicisme repetidament exposades en altres conferències i mants escrits de nostre agut teoritzador i amic dilecte.

La «Fundació Bernat-Metge» —i molt especialment el seu activíssim director Joan Estelrich— juntament amb les corporacions oficials tarragonines volen donar an aquest acte tot el lluïment que's mereix.

La Publicitat del dia 17 d'aquest mes, dins la rúbrica «La premsa nacional» reproduïx la part essencial del comentari publicat pel periòdic nacionalista vilanoví *Costa de Ponent*, sobre un article aparegut a *La Tralla*.

La casa editorial barcelonina, «Llibreria Bosch», ha publicat una nova edició del llibre *Geometria pràctica* del, baix tants conceptes, meritíssim professor de nostra Escola de Indústries, En Leopold Crusat.

L'obra ha sigut pulcrament estampada en els obradors de «La Econòmica», d'aquesta vila.

Ha estat nomenat Vice-president de la Junta del Seminari Major de Les Corts de Sarrià (Barcelona),

nostre distingit amic vilanoví, el Canonge d'aquella Seu, M. I. Doctor D. Sebastià Puig.

Siga nostra enhorabona per tal distinció.

En la sessió privada de la Acadèmia Calassància de Barcelona, el passat dissabte, nostre amic i compatrici Rvnd. P. Pompili M.ª Pagés, escolapi, hi donà una conferència sobre «La formació del caràcter».

El passat dimecres, diada de Sant Antoni, nostre amic i compatrici N'Eduard Toldrà, va donar un concert de violí, acompanyat de piano per F. Longàs, en la Sala Aeolian, de Barcelona.

Interpretà obres de Beethoven, Fr. Bach, Couperin-Kreisler, Toldrà, P. Martini i Francoeur-Kreisler, molt a satisfacció del públic.

Notícies Religioses

Parròquia de Sant Antoni Abat

Dissabte, dia 20, a les deu, a la capella de San Sebastià, es cantarà un Ofici solemne amb harmònim i quintet a honor del Sant, predicant el Rvnd. D. Manuel Mestres, Pvre., catedràtic del Seminari.

Diumenge, dia 21, la Guàrdia de Honor i Marfès dels Sagraris, celebraran sa festa anyal en l'església parroquial amb missa de Comunió general, a les vuit, amb plàtica pel Rvnd. Arxiprest; i a la tarda, trisagi cantat i sermó a càrrec del Rvnd. Dr. D. Ramon Baucells.

Congregació Mariana

El propvinent diumenge, dia 21, la Congregació de Maria Immaculada i Sant Lluís Gonçaga, tindrà la Comunió general reglamentària a les vuit del matí, en l'església de Sant Antoni Abat, juntant-se a la de la Guàrdia d'Honor i Marfès dels Sagraris.

Parròquia de l'Immaculada Concepció

L'Arxiconfraria Teresiana d'aquesta parròquia tindrà la regla-

mentària funció mensual el pròxim dia 21, tercer diumenge de Gener, de la forma acostumada, havent hi a les vuit del matí, missa de Comunió general amb plàtica preparatòria.

El chor de la mateixa Arxiconfraria cantarà apropiats motets eucarístics per a fer més solemne l'acte de la Comunió.

A la tarda, a les cinc, és convocada Junta General de associades a fi de donar compte de la marxa de l'Arxiconfraria i tractar alguns assumptes pertanyents a la mateixa. Per tant es prega a totes les associades que hi assisteixin a fi de poguer-los tractar de comú acord.

A les sis, la funció complement d'aquesta diada consistent en el res del sant Rosari, cant del Trisagi amb exposició de sa Divina Majestat, quart d'hora d'oració i reserva solemne.

També hi són invitats tots els fidels qui vulguin ajuntar-se a aquests actes.

NOVES I COMENTARIS

Dintre poc temps veurem inaugurat el nou camp d'esports que ha adquirit l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial, amb l'encontre, segons ens assegurin, de dos «teams» de futbol de renom, dels de Barcelona.

Ja donarem més detalls.

Cal remarcar la brillantor que ha tingut enguany la festa dels Reis en nostra vila.

La Federació de Pomells de Joventut va organitzar una vetllada que tingué lloc en el teatre del Centre Català, el qual es vegé curull de selecta concurrència.

El programa era ben variat de poesies, cants rítmics i números de música, quals executants foren ben aplaudits.

Ens abstenim de citar noms, car tots els pomellistes que hi prengue-

ren part foren justament aplaudits i tots ells sapigueren interpretar llurs delicats papers.

Cal felicitar molt especialment el jove Joaquim Puig, que dirigí els cants rítmics, executant també al piano, amb acompanyament de violí, pels pomellistes En Josep Marfa Mercader i En Francesc Lahoza, un bell troç de «Cavalleria Rusticana».

El pomellista En Francesc Casals va representar el monòleg «El fusell de canya», aconseguint forts aplaudiments.

Sebresortiren en «La carta dels Reis» els pomellistes Na Teresa Miracle, Na Carme Ferrer, Na Josepa Martorell i En F. Casals, que fou interpretada amb una mestria insuperable i excel·lents artistes es cuidaren del decorat que resultà esplèndid.

La part musical fou executada per nombrosa orquestra sots l'intel·ligent batuta del mestre D. Valentí Sans.

A prec del públic tingué que repetir-se aquesta vetllada al dia següent, prova de lo agradívola que resultà tan bella festa pomel·lista.

***

Els socis de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana reunits últimament, acordaren nombrar una Comissió Delegada per a formar la Junta Directiva essent elegits els següents individus: don Gustau Galceràn, D. Antoni Borbonés, D. Antoni Escofet, D. Josep Soler Ribé i D. Josep Carbonell.

***

La funció teatral que tindrà lloc el diumenge vinent en el Círcol Catòlic, consistirà en la representació del drama en tres actes, anomenat *El misteri del bosc* i la peça que porta per títol *El 33.333*.

***

La tradicional festivitat de Sant Antoni, patró de l'Arxiprestal de Vilanova, va transcórrer en mig d'un dia gris, no obstant amb una animació extraordinària.

L'Ofici celebrat a la parroquial església va resultar del tot solemne i amb una concurrència ben nombrosa com poques vegades s'havia vist, havent-hi assistit totes les autoritats de la vila, mereixent un elogi especial el sermó que predicà l'il·lustrat orador Doctor D. Lluís Montfort, Ecònom de Sitges.

A l'hora acostumada es procedí a la benedicció dels animals i seguidament es formà la comitiva presidida per la hermosa bandera de Sant Antoni, i als acords d'una nodrida banda de música va recórrer la Rambla i els principals carrers, presenciada per nombrosa gentada.

***

No cal dir també que la vinguda dels Reis d'Orient en nostra vila va resultar una festa ben atractiva per la mainada, qual comitiva després de recórrer els carrers de la vila va estatjar-se en el Círcol Catòlic, on els Reis blanc i ros endreçaren als nens i nenes bells parlaments, manifestant que els hi portaven rics presents, com també no s'havien oblidat dels pobres de les famílies adoptades per les Conferències de Sant Vicens i de les Cases de Beneficència.

***

La societat «Fomento del Trabajo» ha repartit entre els seus socis el programa dels balls que's faran al seu estatge social durant la present temporada carnavalesca.

La Junta ha tingut el bon gust de redactar en nostre idioma dit programa.

***

Sabem que'l batlle senyor Pujol ha prohibit el joc en absolut en nostra vila, i com que la ploma apte per a les censures no ha d'escatimar, si és noble, les lloances al censurat quan mereixedor en resulti, avui ens fem un goig del deure d'aplaudir sens reserves les ordres donades per l'Alcalde, felicitant-lo des del mateix lloc dels censuradors comentarís.

***

El torn dels jocs infantils que segueix la mainada, ara la fa jugar a boles i considerem que seria fer un gran bé als petits si els pares i els mestres procurassin deixessin de jugar-hi, car les més senzilles nocions d'higiene són suficients per a comprendre lo perillós que pels nois resulta aquell joc que'ls fa passar llargues estones amb els dits en contacte amb la pols dels carrers, que pot contenir gèrmens de les més perilloses malalties.

***

Ha marxat cap a Madrid nostre amic l'erudit vice-bibliotecari de la Biblioteca-Museu Balaguer, En Ferràn González Buxens.

***

La Federació Catalana-Balear de Congregacions Marianes, ha acordat que la festa de l'Assemblea Mariana que deu celebrar-se a Vilanova, tinga lloc el primer diumenge del propinent Maig. Ens alegrem moltíssim d'aital nova, esperant poder comunicar als nostres llegidors detalls molt falaguers referents als actes de l'Assemblea que serà per a nosta vila un veritable aconteixement mai vist.

***

La mateixa Federació organitza una peregrinació a Roma pels dies del 25 de Març al 5 d'Abril, amb estada a Florència, Civitavèchia, Roma i Nàpols.

Els preus del viatge amb la manutenció són: 1.ª classe, 850 ptes; 2.ª classe, 550, i 3.ª classe, 350.

***

La distingida esposa de nostre benivolgut amic i compatrici don Víctor Torrents, va infantar, el dia 10 del corrent, un hermós nen que porta els noms de Josep i Manuel.

Rebin els distingits esposos nostra més afectuosa enhorabona per tan feliç esdeveniment.

***

Durant l'última setmana, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi (sucursal de Vilanova i Geltrú) ha rebut per imposicions d'estalvi

la quantitat de 25.851'19 pessetes, i pagat per reintegres 14.728'67 pessetes, havent obert onze llibretes noves.

NECROLÒGIQUES

Molt sentida ha sigut per nostres conveïns la mort del malaguanyat vilanoví honorari D. Sebastià Comas Robert, escaiguda el dijous de la passada setmana, a l'edat de 86 anys, després de rebuts els Sants Sacraments i la benedicció apostòlica, rodejat dels seus estimats fills amb quins tenia totes les seves complaences.

I no dubtem en anomenar-lo vilanoví honorari, puix encara que era fill del vef poble de Sant Pere de Ribas, havia conviscut molts anys entre nosaltres i s'havia compenetrat amb la vida íntima vilanovina i havia aïmat tot lo bo que tenim, de tal manera que bé podem anomenar-lo aixís. Era fervent admirador del nostre patriotisme i és per ço que no regatejava mai el seu apoi a aquelles obres de caritat cristiana i patriòtiques de bona mena sempre que se li demanava.

Les obres de caritat, principalment, trobaren en ell el cor obert i les demés obres de millorament moral i totés les entitats de significació cultural i patriòtica el tenien per cooperador. I no cal dir que en la pràctica de les virtuts cristianes era un model on aprenueren els seus fills i demés família a ésser bons. Bé pot ben dir-se que havia sigut un exemplar espós i pare en tots els ordres de la vida.

A l'enterrament i funerals que es celebraren a l'arxiprestal de Sant Antoni Abat, hi assistí nombrosa concurrència de representacions de totes les classes socials, ja que el senyor Comas, no tenia, pel seu bondadós caràcter i afable tracte, enemics personals ni polítics ja que mai havia pres part en res que pogués crear-se enemistats per futil·leries de poble que no conduïen a cap fi enlairat i noble.

Expressem als fills del senyor Comas, particularment a nostre bon amic l'acreditat farmacéutic D. Miquel, la expressió de nostre condol que fem extensiva al reste de la família, pregant als nostres amics no deixin de recordar a l'ànima del volgut i distingit amic difunt, en ses oracions.—R. I. P.

***

Al matí del passat dijous vàrem rebre la trista nova d'haver mort nostre estimat compatrici el doctor D. Josep Ribot i Serra, acreditat metge qui havia gosat de generals simpaties entre els vilanovins, pel seu caràcter franc i d'un temperament que's feia simpàtic amb tot-hom qui havia tingut goig de tractar-lo.

Belles qualitats podríem remarcar en aquestes columnes, del malaguanyat compatrici. Molt bé el recordaran els vilanovins com a excel·lent i acreditat metge, sempre atent a totes les necessitats majorment en casos en que pogués practicar actes de verdadera caritat; el Sant Hospital té bells records de quan havia exercit el càrrec de Director i les demés Cases de Beneficència li restaran agràides fundament per la seva personal cooperació en tots sentits.

També com a bon cristià no deixava les seves pràctiques religioses en el terreny particular com tampoc deixava d'assistir amb constància a les funcions del culte parroquial.

Ens faríem interminables si intentèssim posar de relleu la personalitat del Dr. Ribot en els diferents aspectes de la vida social, ja ocupant alts càrrecs en importants entitats com en el Consell d'Administració del Banc de Vilanova i en la «Unió Industrial, S. A.», ja en entitats culturals, essent sempre escoltada la seva autoritzada opinió en afers molt delicats, sempre encaminada al bé de dites entitats i de la vila.

Cal remarcar la felix iniciativa de l'arranjament d'una sala a l'Hos-

pital per als ferits o malalts que tinguessin de venir del Marroc, en qual realització hi va prestar el seu decidit i desinteressat apoi.

No cal dir que el finat ha deixat un gran buid en nostra vila; moltes famílies el ploraran i principalment les Cases de Beneficència notaran la seva falla.

Una important manifestació de dol ha constituït l'enterrament i funerals celebrats avui, prova palesa de les simpaties que havia assolit entre les diferents classes socials de la vila, ja que hi havem vist la representació de totes sens distinció.

A la família del finat endrecem el nostre més sentit pèsam mentres preguem a Déu per l'ànima de tan bondadós compatrici.—D. E. P.

Farmàcies obertes el diumenge,
dia 21:

MIRET-COMAS

SECCIÓ OFICIAL

Alcaldía Constitucional de Villanueva y Geltrú

Por el presente se ordena que a partir de esta fecha, sólo se permitirá tirar toda clase de «runas» procedentes de derribos y desmontes y demás desperdicios, en el torrente de «Sant Joan» y a partir del camino viejo del «Molí de Vent» al mar, previniendo que a los infractores se les impondrà la multa que prescribe las vigentes Ordenanzas Municipales.

Villanueva y Geltrú, 16 de Enero de 1923.—El Alcalde, *Juan Pujol*.

IMPRESA SOCIAL

Impressions artístiques per a la indústria i el comerç.

Reproducció de gravats antics.

Especialitat en targetes de participació de casament i bateig.